

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari

_____ning
20__-20__-o'quv yiliga 8-9-sinflar
iqtidorli o'quvchilar uchun

“CHIZMACHILIK”

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”
MMIBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yilida iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan “Chizmachilik” nomli
to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Chizmachilik kursiga kirish.	1		
2.	Chizish asboblari	1		
3.	Chizmachilikdan olingan bilimlarni qisqacha takrorlash va umumlashtirish.	1		
4.	Kesimlar.	1		
5.	Chiziq turlari. O‘lcham qo‘yilsh qoidalari.	1		
6.	Chizma chiziqlari	1		
7.	Kesim konturi va yuzasining shtrix chiziqlari	1		
8.	Kesimlarda shartlilik va soddalashtirishlar.	1		
9.	Bosh va yozma harflar hamda raqamlarning yozilishi.	1		
10.	Mustahkamlash	1		
11.	Oddiy va mahalliy qirqimlar.ularning chizmalarda belgilanishi.	1		
12.	Mahalliy qirqim.	1		
13.	Burchaklar chizish va ularni teng bo‘laklarga bo‘lish. Muntazam ko‘pburchaklar yasash.	1		
14.	Geometrik naqsh - girih chizish.	1		
15.	Aksonometrik proyeksiya (izometriya)da qirqimni tasvirlash.	1		
16.	Frontal dimetriadada qirqimni tasvirlash.	1		
17.	Proyeksiyalash usullari. Markaziy va parallel proyeksiyalash.	1		
18.	Oktant va epyur haqida umumiy tushuncha.	1		
19.	Chizmalarda shartlilik va soddalashtirish.	1		
20.	Detalning shaklini dizayn asosida konstruktiv o‘zgartirishga oid loyihalash.	1		
21.	Modelni bitta, O‘zaro perpendikular ikkita va uchta tekislikka proyeksiyalash.	1		
22.	Geometrik jismlar va ularning proyeksiyalarini yasash.	1		
23.	Mashinasozlik chizmalari. Buyum va konstruktorlik hujjatlarining turlari.	1		
24.	Ajraladigan va ajralmaydigan birikmalar.	1		
25.	Aylanish sirtlari shaklining yoyillmalari.	1		
26.	Ko‘rinishlar. asosiy, bosh va mahalliy ko‘rinishlar.	1		
27.	Shpilkali birikmani chizish.	1		
28.	Ajralmaydigan birikmalar.	1		
29.	Chizmalarni o‘qish tartibi va qoidalari.	1		
30.	Aksonometrik proyeksiyalar haqida umumiy tushuncha.	1		
31.	Takrorlash.	1		
32.	Kompyuterda to‘g‘ri chiziq, burchak va tekis shakllarni yasash.	1		
33.	Aksonometrik proyeksiyalar bo‘yilcha amaliy mashg‘ulot.	1		
34.	Eskizlar haqida tushuncha va uni chizish bosqichlari. O‘quv modelining eskizini chizish.	1		

Sana: “ ” _____ 20__-yill. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Chizmachilik kursiga kirish.

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quvchilarning tasavvur hamda tafakkur qilish qobiliyatini oshirish, texnika yordamida turli buyumlar va ularning detallarini yasash hamda nazorat qilishga o‘rgatish.

Tarbiyaviy: chizmani o‘qish va chizishni bilishning asosiy chizmachilikda har bir narsaning shartli va soddalashtirib tasvirlanishini mukammal egallash, o‘z g‘oyalari va fikrlarini ifodalashda chizmalardan foydalanish.

Rivojlantiruvchi: ko‘plab turli narsalarning rasmlarini hayolan qo‘lda chizib, mashq qilish, rasm (chizma) chizishga moyilligi oshirish, hamda o‘zida fazoviy tasavvur hosil qilish va mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiyasi:

mavzudan kelib chiqib to‘g‘ri javob bera oladi.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

shaxs sifatida doimiy ravishda o‘zini-o‘zi rivojlantirib, jismoniy, ma‘naviy, ruhiy va intellektual kamolotga intila oladi.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, testlar, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Har bir fanning paydo bo‘lish tarixi uning qanchalik muhim ahamiyatga ega ekanligidan, qadimiyligidan, jamiyatning taraqqiyotiga qo‘shayotgan hissasidan kelib chiqqan holda qadrlanadi.

Ibtidoiy odamlar o‘z his-tuyg‘ularini g‘orlardagi devorlarga, tog‘lardagi qoyalarga turli tasvirlar chizish orqali muhrlashga harakat qilishgan. Bu chizgi-tasvirlar chizmachilikning ibtidoiy boshlanishi hisoblanib, o‘sha davrdagi odamlarni fikr yuritishga majbur qilib, ongini rivojlantirishga turtki bo‘lgan va mantiqiy fikrlash yordamida o‘zining fazoviy tasavvur qilish qobiliyatini o‘stirish orqali odam qiyofasiga kirgan. Demak, insoniyat tarixida ilk bor yaratilgan fan chizmachilik (chizmalar chizish) hisoblanadi. Qadimda misrliklar turar joylar, saroylar, ibodatxonalarni qurishda eng oddiy usul bilan bo‘lsa-da, bu inshootlarning shakl va o‘lchamlarini tasvirlay olganlar. Qadimgi zamon papiruslari, qoyalarga cho‘kichlab ishlangan rasmlar, devorlardagi naqqoshlik, xattotlik san‘ati va shunga o‘xshash tasvirlar o‘sha davr xalqlarining chizma sohasidagi birinchi tushunchalarini aks ettiradi. Shaharlarning saqlanib qolgan qoldiqlari, binolarning plan va fasadlari hamda turli hujjatlar buning dalilidir.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Chizma deb nimaga aytiladi?

2. O‘rta Osiyoda chizmachilikning rivojlanish tarixi to‘g‘risida nimalarni bilasiz?

3. Standart nima?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ” _____ 20__-yill. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Chizish asboblari.

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quvchilarning tasavvur hamda tafakkur qilish qobiliyatini oshirish, texnika yordamida turli buyumlar va ularning detallarini yasash hamda nazorat qilishga o‘rgatish.

Tarbiyaviy: chizmani o‘qish va chizishni bilishning asosiy chizmachilikda har bir narsaning shartli va soddalashtirib tasvirlanishini mukammal egallash, o‘z g‘oyalari va fikrlarini ifodalashda chizmalardan foydalanish.

Rivojlantiruvchi: ko‘plab turli narsalarning rasmlarini hayolan qo‘lda chizib, mashq qilish, rasm (chizma) chizishga moyilligi oshirish, hamda o‘zida fazoviy tasavvur hosil qilish va mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

mavjud axborot manbalaridan (internet, televizor, radio (audio-video yozuv), telefon, kompyuter, elektron pochta va boshq.) foydalana oladi.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

Mehnat qonunchiligida o‘z haq huquqlarini biladi, jamiyat va oilasi manfaatlarini uchun xizmat qila oladi.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, testlar, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

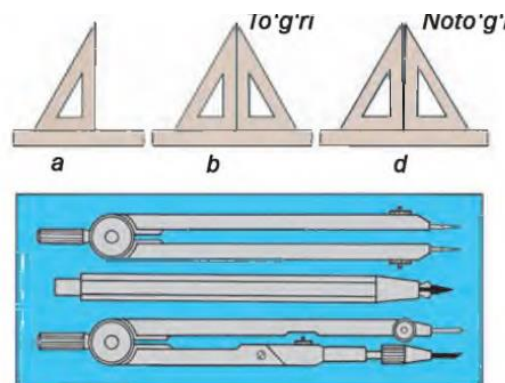
II. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Gotovalniy (chizmachilik asboblari to‘plami). Aylanalami chizadigan, chiziqlami o‘lchaydigan, chizmalami tushlaydigan va boshqa ishlarni bajarish uchun qo‘llaniladigan asboblarni to‘plami gotovalniy deyiladi (1.9-chizma). Chizmachilik sirkuli.

Chizadigan (1.10-chizma, a) va o‘lchaydigan (1.10-chizma, b) sirkullar bo‘ladi. Chizadigan sirkul aylana va aylana yo‘ylarini chizishda ishlatiladi. Aylana yoki ularning yo‘ylarini chizishga kirishishdan oldin sirkulning grafit sterjenini va ignasining uchlarni baravar qilib olish kerak (1.11-chizma, a). Ularning noto‘g‘ri joylashishi 1.11-chizma, b da ko‘rsatilgan. Rejalash sirkuli yoki o‘lchagich. O‘lchamlarni o‘lchash chizg‘ichidan chizмага va chizmadan o‘lchash chizg‘ichiga ko‘chirish uchun rejalash sirkulidan, ya‘ni o‘lchagichdan foydalaniladi. 1.10-chizma, b da o‘lchagich sirkuli ko‘rsatilgan. Sirkulga qalam o‘rniga igna o‘rnatilsa, o‘lchash sirkuli hosil bo‘ladi (1.10-chizma, d). Chizma qog‘ozi. DS 597 ga binoan yuqori sifatli B rusumli va oddiy O rusumli chizma qog‘ozlari ishlab chiqariladi. B rusumli qog‘oz uzoq vaqt saqlanadigan muhim chizmalarni chizishga mo‘ljallangan. O rusumli qog‘oz uzoq vaqt saqlanishi talab qilinmaydigan chizmalarni chizishda ishlatiladi. Ish o‘rnini tashkil qilish. Ish o‘rnini avvalo yaxshi yoritilgan bo‘lishi kerak. Ishning sifati va unumi, asosan, shunga bog‘liq.

Chizadigan (1.10-chizma, a) va o‘lchaydigan (1.10-chizma, b) sirkullar bo‘ladi. Chizadigan sirkul aylana va aylana yo‘ylarini chizishda ishlatiladi. Aylana yoki ularning yo‘ylarini chizishga kirishishdan oldin sirkulning grafit sterjenini va ignasining uchlarni baravar qilib olish kerak (1.11-chizma, a). Ularning noto‘g‘ri joylashishi 1.11-chizma, b da ko‘rsatilgan. Rejalash sirkuli yoki o‘lchagich. O‘lchamlarni o‘lchash chizg‘ichidan chizмага va chizmadan o‘lchash chizg‘ichiga ko‘chirish uchun rejalash sirkulidan, ya‘ni o‘lchagichdan foydalaniladi. 1.10-chizma, b da o‘lchagich sirkuli ko‘rsatilgan. Sirkulga qalam o‘rniga igna o‘rnatilsa, o‘lchash sirkuli hosil bo‘ladi (1.10-chizma, d). Chizma qog‘ozi. DS 597 ga binoan yuqori sifatli B rusumli va oddiy O rusumli chizma qog‘ozlari ishlab chiqariladi. B rusumli qog‘oz uzoq vaqt saqlanadigan muhim chizmalarni chizishga mo‘ljallangan. O rusumli qog‘oz uzoq vaqt saqlanishi talab qilinmaydigan chizmalarni chizishda ishlatiladi. Ish o‘rnini tashkil qilish. Ish o‘rnini avvalo yaxshi yoritilgan bo‘lishi kerak. Ishning sifati va unumi, asosan, shunga bog‘liq.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Chizish asboblari nimalar kiradi? Chizma buyumlarigacha?
2. Uchburchakliklarning to‘g‘ri yoki noto‘g‘riligi qanday tekshiriladi?
3. Qanday qalamlar bo‘ladi? Ular qanday belgilanadi?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ” _____ 20__-yill. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Chizmachilikdan olingan bilimlarni qisqacha takrorlash va umumlashtirish.

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quvchilarning tasavvur hamda tafakkur qilish qobiliyatini oshirish, texnika yordamida turli buyumlar va ularning detallarini yasash hamda nazorat qilishga o‘rgatish.

Tarbiyaviy: chizmani o‘qish va chizishni bilishning asosiy chizmachilikda har bir narsaning shartli va soddalashtirib tasvirlanishini mukammal egallash, o‘z g‘oyalari va fikrlarini ifodalashda chizmalardan foydalanish.

Rivojlantiruvchi: ko‘plab turli narsalarning rasmlarini hayolan qo‘lda chizib, mashq qilish, rasm (chizma) chizishga moyilligi oshirish, hamda o‘zida fazoviy tasavvur hosil qilish va mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiyasi:

jtimoiy moslashasha oladi.

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

media vositalardan zarur bo‘lgan axborotlarni izlab topa oladi.

O‘zini-o‘zi rivojlantirish kompetensiya:

hayot davomida o‘qib-o‘rganish, bilim, tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib bora oladi.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, testlar, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish.

b) Davomatni aniqlash.

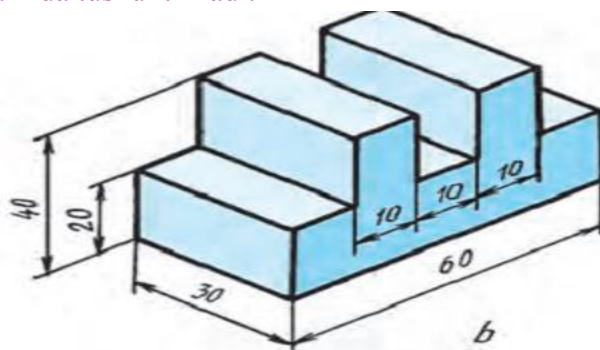
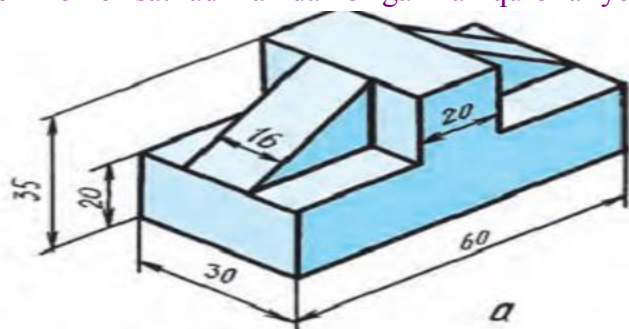
II. Uyga vazifani so‘rash:

v) Savol – javob o‘tqazish.

d) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Detalning tasvirini chizishda uning ko‘rinishlari sonini kamaytirish maqsadida barcha shartlilik va soddalashtirishlardan foydalaniladi. Quyilda 8-sinfda o‘tilgan ba‘zi mavzularni qisqacha takrorlash maqsadida mashqlar berilgan. Ushbu berilgan mashq (yoki shunga o‘xshash) modellardan birortasining eskizini (1.1-chizma), chapdan ko‘rinishini (1.2-chizma) va texnik rasmini hamda detal qanday geometrik jismlardan tashkil topganligini (1.3-chizma) tahlil qilishni takrorlagandan keyin, o‘quvchilar o‘zlari o‘qituvchi nazoratida istagan variantni mustaqil bajarishlari lozim. Mashqlar bajarilgandan keyin 8-sinfda olgan bilim va ko‘nikmalar umumlashtiriladi. O‘quvchilar tomonidan yo‘l qo‘yilgan xato va kamchiliklar chizib ko‘rsatiladi hamda ko‘rgazmali qurollar yordamida tushuntiriladi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. 1.1-chizmada detallar qanday aksonometrik proyeksiyada tasvirlangan?

2. 1.2-chizmadagi detallar qanday ko‘rinishlarda berilgan?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat chizmachilik fanidan 8-9-sinf iqtidorli o'quvchilarga 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 20 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali vab-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.